

Posudek na bakalářskou práci Sárý Vávrové, Osobnost Aloise Petruše a umělecké řezbářství na Třebíčsku za 1. republiky, Praha 2014, 62s. + XXXIV s. příloh

Téma životních peripetií a díla významné osobnosti v konkrétním oboru a ve vymezeném čase zpracované na základě dosud neznámé, a tím nevytěžené pozůstalosti je pro účely bakalářské práce nosné a také užitečné v rámci diskurzu poznávání národní minulosti. Kol. S. Vávrová si navíc zvolila pozoruhodnou oblast uměleckého řezbářství, která jí i vnitřně konvenuje, a osobnost Aloise Petruše, pozapomenutého umělce, v současnosti znovu objeveného především cizinou (např. v Japonsku). Úvod atestačního spisu má vcelku „klasickou podobu“, tj. vymezení tématu, stanovení cílů zkoumání, představení metod sloužících k jejich dosažení a struktury výsledného textu. V rozboru pramenů je instruktivně představena pozůstalost A. Petruše uložená v Městském muzeu a Galerii ve Svitavách s doplněním o komplementární materiály z fondů Státního okresního archivu v Třebíči, o tištěné prameny a o dobový periodický tisk. Pojednání o literatuře svědčí o dobré orientaci v základních dílech české provenience k dané problematice, přičemž se autorka zaměřila na jejich pozitiva. Od věci by však nebyla větší kritičnost a upozornění také na slabší stránky výkladu.

Následující kapitola o řezbářství je nástinem geneze a vývoje tohoto uměleckého řemesla (svého druhu umění) s orientací na prostředí českých zemí. Kol. Vávrová pohled rozšířila i na výrobu nábytku, jeho zpracování, vybavení řezbářské dílny a řezbářské technologie. Text svědčí o solidním zvládnutí odborné literatury, kde si uchazečka musela osvojit terminologii a porozumět specifickým technikám užívaným ve zkoumaném oboru. Dále je stručně popsán prostor Třebíčska s akcentem na řemeslnou výrobu a vznik uměleckých dílen na jeho teritoriu. Je sice logické, že specialista na umělecká řemesla či na příslušný region byl mohl (a nepochybně bude) mít připomínky, co ještě ukázat, příp. zdůraznit, ovšem záměr upozornit a částečně postihnout oborové a lokální pole, na němž se A. Petrus pohyboval a působil, kol. Vávrová nepochybně splnila.

Novou a přínosnou část textu tvoří životopis Aloise Petruše podaný na odpovídající faktografické úrovni i s porozuměním pro zrání a profesní vývoj této osobnosti. Obdobně to platí pro přiblížení a hodnocení jeho díla, kde S. Vávrová usiluje postihnout hlavní trendy Petrusovy tvorby s představením vybraných prací. Petrus musel logicky respektovat i pravidla podnikání, tj. marketing a zájem klientely, kde se ve venkovském prostředí nemohl soustředit pouze na dražší „kusy“ pro elitu, ale musel produkovat i výrobky cenově dostupné nižším středním stratům (např. hračky). V závěru se uchazečka snažila zjištěné poznatky shrnout a

začlenit do širšího kontextu, žádoucí by byla pouze vyšší míra zobecnění ústící do paradigmatického vývoje uměleckého řemesla.

Vlastní text doplňuje adekvátní seznam pramenů a literatury, slovník elementárních řezbářských pojmů, zkratk a bohaté přílohy – na prvním místě inventární seznam dochované pozůstalosti Aloise Petruse a zajímavá příloha obrazová, (její seznam a popis by jí však měl bezprostředně předcházet – umístění na s. 61 není příliš logické).

Předložená bakalářská práce kol. Sary Vávrové s hlediska heuristiky, historické kritiky a interpretace splňuje nároky kladené na tento typ atestací na Katedře pomocných věd historických a archivního studia FF UK v Praze, je dílčím přínosem k dějinám uměleckého řemesla v českých zemích první poloviny 20. století, proto ji doporučuji k obhajobě.

V Praze, dne 6. června 2014

Doc. PhDr. Jiri Šouša, CSc.